

HET BASTIONEILAND

Tekst en foto's: Aly van der Mark

Leeuwarden telt veel mooie plekken. Die vinden we meestal in de oude binnenstad, maar één van de meest opvallende ligt sinds het jaar 2000 net buiten de stad, tussen Camminghaburen en de Groene Ster: Het Bastioneiland. Het is ontworpen door een van de bekendste architecten van Nederland, Liesbeth van der Pol, Rijksbouwmeester van 2008 tot 2011.

Het Bastion

Siem de Vlas tussen de borders

Een lusthof in het Bastion

Vijf jaar geleden kwamen tuinontwerper Siem de Vlas en zijn partner Chantal de Jongh er wonen. Chantal's werk komt u geregeld tegen in de stad, zij ontwerpt de prachtige perken en rotondes. Onder leiding van Siem de Vlas is de binnentuin van het Bastioneiland omgetoverd in een prachtig hofje dat je betreedt door een wolk van de geur van blauwe regen.

Het Bastioneiland is eigenlijk een schiereiland in het nieuw gegraven meertje De Nieuwe Wielen. Op het schiereiland staan 20 woningen op de drie randen rond een binnenhof. Acht huizen op de lange zijden, vier op de kopse kant op het zuiden. Ze kijken aan de achterkant allemaal uit op het water.

In eerste instantie had Liesbeth van der Pol het binnenplein ingericht als grasveld met bomen. Aan het begin van de tuin staan prachtige hoge zuilvormige haagbeuken; die hoogte zorgt ervoor dat er een evenwicht is met de torenachtige huizen. Ook verder in de tuin geeft de combinatie van horizontale en verticale lijnen een heel mooi effect. Uiteindelijk wilden de bewoners de inrichting liever zelf bepalen. Het werd een plein dat niet erg gezellig was en waar niet veel gebruik van werd gemaakt, bovendien was het er erg warm in de zomer. De eigenaren betaalden een bepaald bedrag per maand en de tuin werd onderhouden door een hovenier.

In 2016 kwam de vereniging van eigenaren met de vraag of Siem

Akeleien

de Vlas eens creatief naar de tuin wilde kijken, misschien zou het mooier kunnen: 'Ik heb gekeken welke punten goed waren en welke niet werkten, vervolgens een plan gemaakt en het gepresenteerd aan geïnteresseerden. In 2017 is het definitieve ontwerp voorgelegd aan alle bewoners: wat gaat het kosten, wat is de eerste prioriteit, hoe gaan we het doen.' Besloten werd de tuin in drie fasen aan te leggen; er is net een

De hoge haagbeuken

begin gemaakt met fase twee. In 2018 is de eerste schop de grond ingegaan en als je nu de binnentuin binnenloopt, waan je je in een tuin die er al jaren ligt. Eerst gingen de betonklinkers van het middendeel eruit, die hielden de warmte vast waardoor het er veel te heet was in de zomer. In plaats daarvan kwamen borders en de hagen werden in de vorm van een schip geknipt, van hoog naar laag, Siem de Vlas: 'Je kunt je even terugtrekken in een

Het Bastion

schip te midden van bloeiende borders en hagen. De borders zijn allemaal een beetje verschillend van grootte, je merkt het niet maar door de kleine verschillen wordt het levendig.'

De betonklinkers werden opnieuw gebruikt voor een cirkel om de middelste border die fungeert als bank, De Vlas is een aanhanger van Louis le Roi: Niets weggooien. De bank mag begroeiën met alles wat zich er zelf in zaait.

Hoe zijn de borders beplant? De Vlas: 'In het voorjaar beginnen we met een laag bollen en knollen, het begint in januari, de volgende lagen bloeien in februari, maart en april. De laatste tulpen combineren in mei met de eerste zomerbloeiërs, zoals de akeleien, alles in rustige pasteltinten. Op het ogenblik zitten we in een overgangstijd, de tulpen zijn uitgebloeid de meeste zomerbloeiërs komen nog, over een paar weken is het een feest van kleur. De planten niet in keurige vakjes maar door elkaar zodat het spettert en het niet

Een hofje heeft toch iets spannends, je hebt respect voor de mensen die er wonen, maar je bent ook nieuwsgierig

opvalt als er eens een onkruidje tussen staat, alles in wild verband. Tot november bloeien vele soorten vaste planten. In de herfst wordt niets opgeruimd. We laten alles staan, daardoor trekken we ook dieren aan, deze winter hield in een van de borders een egel zijn winterslaap.'

Wie onderhoudt het allemaal? 'Dat doen we op het ogenblik zelf. We hebben een tuinclub opgericht, de een doet de borders, de ander maait. Intussen is er ook een moestuin aangelegd aan de noordkant van het Bastion waar al van alles wordt verbouwd. Er zijn natuurlijk mensen die geen zin hebben aan tuinieren, maar dat is ook prima. Iedereen is welkom, maar niets hoeft.' De tweede fase is net aangebroken, wat houdt die in? 'We betalen dus een bedrag per maand en nu we geen hovenier meer hoeven betalen, hadden we behoorlijk wat gespaard waardoor we zware klussen konden laten doen. De verzakte paden zijn opgehoogd, er komen meer graspaden, alles wordt wat praktischer ingericht zodat je

de tuin beter kunt bereiken. Ook komen er meer borders aan de buitenkant van de hagen zodat mensen die voor hun huis zitten zicht hebben op bloemen.' Siem de Vlas kijkt tevreden terug: Het hofje ligt er prachtig bij, al lukt het niet altijd het effect te krijgen wat hij heeft beoogd, heel veel planten zijn op het ogenblik niet te krijgen. Ook een corona-effect: veel mensen zijn gaan tuinieren waardoor de voorraden bij de kwekers snel uitverkocht waren.

Is al dit moois alleen voor de bewoners of mogen ook voorbijgangers een kijkje nemen? 'Dat is het mooie van een hofje: hier wonen mensen maar je mag naar binnen. Een hofje heeft toch iets spannends, je hebt respect voor de mensen die er wonen, maar je bent ook nieuwsgierig. Mensen die hierlangs fietsen vragen vaak "mogen we even kijken?" Ze zijn van harte welkom en er komen soms leuke gesprekken uit voort over de geschiedenis van het Bastioneiland, een heel bijzonder stukje Liwwadden.'

LINUM

tuinbouw en advies